

zweig (10), dále Hora (5), Krasnopolski (3), Mayr (3), Krčmář (2), Sedláček (2), Ott (1), Vážný (1). Díla Randova dovolává se nejv. soud v 5 rozhodnutích (Právo vlastnické, Schadenersatz, v rozh. č. 15.057 Obchodní právo ve vydání z r. 1894 a v rozh. č. 15.534 uvedeno jest v poukazu na literaturu jen jméno Randovo bez označení spisu, v němž názor vysloven). Ostatní literatura jest uváděna jen výjimečně a jsou to autoři: Adler, Haemerle, Hanausek, Hollitscher, Klier, Lenhoff, Meyerhoffer, Ohmeyer, Skála, Sperl, Petschek, Vážný ml., jichž práce jsou citovány jen jednou s výjimkou Kleina (2). Jak vysvětliti nepoměr mezi uvedenými 35 rozhodnutími a 733 rozhodnutími bez literatury? Výklad, že nejvyšší soud nepřihlíží k literatuře, poněvadž ji považuje pro své rozhodování za bezvýznamnou, odmítáme předem; snad referenti pro přetíženost nemají dostatek času na studium literatury anebo přihlížejí z literatury jen k běžným komentářům a systémům jako k něčemu samozřejmému a je výslovně neuvádějí. Citace literatury však v každém případě jest důležitá, poněvadž tím praksi se usnadňuje studium sporných otázek zvláště v případech, v nichž rozhodnutí nejvyššího soudu kolísají neb vzájemně si odporují.

Nájem bytu manželkou.

Žalobě podané proti manželům na zaplacení nájemného rukou společnou a nedílnou z letního bytu, najatého manželkou, do něhož celá rodina se pak nastěhovala, bylo soudem všech instancí vyhověno, Nejvyšším soudem (rozh. ze dne 19. XI. 1936, č. j. Rv I 2929/34), s tímto odůvodněním:

»I když podle zjištění nižších soudů dojednala se žalobcem nájemní smlouvu, o niž jde, písemně manželka žalovaného, schválil žalovaný tuto smlouvu tím, že

se do najatého bytu se svou rodinou nastěhoval a je z této smlouvy zavázán v celém jejím rozsahu také jako manžel a otec podle §§ 91 a 139 obč. zák., takže právem byl odsouzen k zaplacení nájemného rukou společnou a nedílnou se spolužalovanou manželkou, neboť vzal způsobem svrchu naznačeným na sebe týž závazek, jako jeho manželka a ručí proto za celý závazek, jak ona.«

Artur Werner.

K otázce alimentární povinnosti nemanželského otce.

V paternitním sporu zamítl prvý soudce žalobní žádost na odsouzení nemanželského otce k plnění výživného nemanželskému dítěti, poněvadž zjistil, že nemanželský otec nemá té doby žádného výdělku a žádného jmění, takže není s to jakékoliv i nepatrné výživné platiti.

Krajský soud jako odvolací k odvolání žalobce zrušil rozsudek v tomto bodě a vrátil věc prvému soudu k novému projednání a rozhodnutí s odůvodněním, že nemožnost plnění následkem nezaměstnanosti nevylučuje odsouzení žalovaného k zaplacení alimentů, poněvadž prý podle zákona alimentárního ze dne 16. prosince 1930, č. 4 z roku 1931 Sb. z. a n. nezbavují nemajetnost a nezaměstnanost nemanželského otce povinnosti k výživě dítěte, je-li schopen ku práci a k výdělku a jest v takovém případě na něm, aby si podle svých výdělečných schopností jakýmkoliv dovoleným způsobem opatřil prostředky, aby mohl dostáti zákonem mu uloženému závazku vůči dítěti.

S tímto názorem odvolacího soudu nelze souhlasit, i když víme, že nejvyšší soud v podobných případech takto judikuje.*)

Závazek nemanželského otce k výživě a výchově nemanž. dítěte jest

*) Tato věta není zcela správná, viz na př. rozh. n. s. Vážný 13.527 a 15.671. — Pozn. redakce.

ustanoven v § 166 obč. zák. Odst. 2 tohoto paragrafu stanoví, že k výživě jest zavázán především otec; není-li tento s to dostáti této povinnosti, spadá tato povinnost na matku, po ní na mateřského děda a bábu.

Otec nemanželský má pak povinnost přiměřeně svému jmění nemanželské dítě vyživovati, vychovati a zaopatřiti.

Podle těchto ustanovení závisí tedy výše vyživovacího příspěvku v první řadě a jedině na velikosti jmění nemanželského otce. A patrně nebude možno odsoudit nemanželského otce k plnění výživného nemanželskému dítěti, nemá-li žádného výdělků a žádného jmění. Povinnost dítě vyživovati a zaopatřiti přechází pak na nemanželskou matku a nemá-li tato dostatečného jmění, tedy na její rodiče.

Jde nyní o to, zda bylo na tomto stavu něco změněno zákonem alimentacním č. 4/1931 Sb. z. a n.

Stalo se zvykem a jmenovitě Právní ochranné oddělení zemského ústavu pro péči o dítě zavedlo tuto praxi, že ve sporu paternitním tvrdí se o majetkových a výdělkových poměrech nemanželského otce pouze ty okolnosti, že nemanž. otec jest zdravým, práce schopným mužem, vyučeným jistému řemeslu, čímž je prý schopen vydělati si průměrnou mzdu obvyklou v tom kterém odvětví pracovním a žádá se odsouzení jeho k plnění jistého, nikoliv nepatrného, výživného. Skutečné majetkové a výdělkové poměry nemanž. otce prohlásí se za neznámé žalující straně.

Soud má zjistiti tyto abstraktní předpoklady pracovní a výdělečné schopnosti nemanž. otce a pak rozhodnouti o výši výživného a přisouditi je proti nemanž. otci, i když ve skutečnosti nemá žádného výdělků.

Toto svoje rozhodnutí má soudce opřít o § 1 zák. alimentacního. Po-

dle našeho názoru to odůvodnění nestačí.

§ 1 zák. aliment. stanoví, že ten, kdo je právně zavázán vyživovati, vychovávat nebo zaopatřiti jiného a nemá jmění nebo stálých příjmů, aby z nich mohl uhraditi potřebný náklad, je povinen vykonávati podle možnosti a podle svých schopností takovou činnost, aby z jejího výtěžku mohl řádně dostáti tomuto svému závazku.

Kořen naší právní otázky tkví právě ve výrazu, že právně zavázaný jest povinen vykonávati svou činnost podle možnosti.

To znamená, že zástupce nemanž. dítěte musil by v paternitním sporu skutkově tvrditi a o tom důkaz nabídnouti, že žalovaný nemanž. otec, ač nemá jmění neb stálých příjmů, buď úmyslně nebo z nedbalosti nehledá si žádné práce a výdělků. Jakmile však nemanželský otec přednese a prokáže, že ač se o práci ucházel a uchází, přece ji nenalezl a žádné možnosti výdělkové nemá, že nemá ani dostatečných příjmů nutných ke své obživě, tu nelze jej k placení výživného odsouditi ani se zřetelem k ustanovení alimentacního zákona.

Takové případy, že vskutku nemůže nemanž. otec nalézt práci, jsou za panující nezaměstnanosti a velmi omezené pracovní a výdělečné možnosti velmi četné. Rozhodování soudů ve smyslu názoru odvolacího soudu vpředu uvedeného přináší s sebou mnohou nesprávnost a tvrdost. V četných případech nenajde vyučený, kvalifikovaný dělník práci ve svém oboru, nýbrž musí se spokojit s prací dělníka nekvalifikovaného, prací nádenickou, mnohem méně placenou. Byly-li mu však alimenty vyměřeny za abstraktních předpokladů, že může konati práci svého řemesla a podle toho je placen, bude mu vymáháním těchto nesporně dosti vysoko vyměřených alimentů

způsobena citelná újma na jeho skutečném výdělkem, velmi nízkém, poněvadž vskutku vykonávaná práce jest nízko placena, ale ještě nižší je nezabavitelné minimum při exekuci pro výživné.

Ustanovení zákona aliment. směřují však pouze proti těm, kdož se úmyslně nebo z hrubé nedbalosti vyhýbají plnění svých zákonitých povinností alimentálních nebo hledí obejít zákon. § 1 zák. aliment. vymezuje určité náležitosti, v jichž mezích je dána povinnost právně zavázaného vykonávat určitou činnost. Jednou z takových nezbytných náležitostí je, aby měl právně zavázaný možnost vykonávat určitou činnost, která by mu výtěžek nesla. Nestanoví však tento paragraf žádnou domněnku, podle které by se musil předpokládati určitý výtěžek z činnosti, zjistí-li se určité schopnosti právně zavázaného. § 1 zák. aliment. normuje jen povinnost právně zavázaného ovšem za určitých předpokladů a modifikací.

Právní domněnka o výši mzdy nebo odměny za konané práce nebo služby jest vyslovena teprve v § 2 zákona alimentálního a předpokladu ovšem, že právně zavázaný vskutku koná trvale nebo dočasně práce nebo služby osobě blízké a mzdu nebo plat žádný, aspoň podle tvrzení, nedostává.

Závazek nemanželského otce k placení výživného nemanž. dítěti tedy nutno vždy opřít o zák. ustanovení § 166 obč. zák. a výše výživného závisí jedině na zjištění skutečného jmění a skutečného výdělkem nemanželského otce. Zjistí-li soudce, že nemanželský otec nemá žádného jmění a žádného výdělkem, měl by zamítnouti žádost o výživné pro tento krátké.

Jen tehdy, bude-li tvrzeno, že nemanželský otec by výdělek mohl mít a jen svou nedbalostí nebo úmyslně zanedbal konati nějakou výdělečnou

činnost, která by mu výdělek vskutku přinesla, bude soudce zkoumati, zda nemanž. otec ze své viny výdělečnou činnost zanedbává, ač má možnost výdělkem i určité schopnosti.

Prokáže-li však nemanželský otec, že zanedbal bez své viny žádné možnosti, bude prost závazku výživné plniti.

Připouštíme, že de lege ferenda je účelnější ustanovovati výživné už v paternitním sporu na základě abstraktních okolností a předpokladů, neboť tím se zabraňuje hromadění zvláštních sporů o snižování přisouzeného již výživného a ulehčuje práci poručenským soudům s neustálou úpravou výživného, ale de lege lata názor svrchu citovaný v důvodech rozsudku odvolacího soudu neobstojí.

Neboť mnohokrát cit. ustanovení § 1 zák. aliment., stanoví jako předpoklad povinnosti platiti výživné možnost určité činnosti, vychází ze správní právní zásady: »Ultra posse nemo tenetur.« Shora zmíněný názor odvolacího soudu přezírá pak, že nutným předpokladem normované povinnosti právně zavázaného jest možnost výdělečné činnosti.

Havelka.

Daňové ručení a občanský zákon.

Jde o otázku, zda osoba, ručící ve smyslu §§ 264 a násl. zákona o příjmových daních za daňový dluh osoby jiné vstoupí zaplacením daňového dluhu do všech práv státu jakožto původního věřitele, zejména zda na ni přecházejí zástavní práva ať zákonná nebo státem exekučně nabytá. Jde tedy vlastně o rozsah § 1358 obč. zák.

Nejvyšší soud rozhodnutím Vážný 15.171 ze dne 2. V. 1936, Rv III 836/35 vyslovil, že ručitel nevstupuje do práv státu. Šlo o rozhodnutí slovenské, avšak pokud jde o zásadu vyslovenou v § 1358 obč. zák., se právo